

Beste wethouders van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk,

Als bestuurders van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs werkzaam in uw gemeente, willen wij graag context en nuance bieden bij het aanbieden van de verordening leerlingenvervoer. Daarom bieden wij na succesvol Op Overeenstemming Gericht Overleg (hierna: OOGO) te hebben gevoerd op 31 augustus jl. dit aanvullend schrijven aan.

Allereerst zijn wij blij dat in de afgelopen drie jaar veel uitwisseling heeft plaatsgevonden tussen de samenwerkingsverbanden en de drie gemeentes. We hebben gezamenlijke ambities rondom passend onderwijs geconcretiseerd in een regionaal ontwikkelkader en bijbehorende agenda. We hebben op meerdere vlakken voortgang geboekt. De samenwerking tussen gemeentes en samenwerkingsverbanden is wat ons betreft een vanzelfsprekendheid. Graag zetten wij deze samenwerking voort.

Ook over leerlingenvervoer zijn de samenwerkingsverbanden vroeg geconsulteerd. Dat stellen wij erg op prijs. Bij de voorbereiding en feitelijke totstandkoming van de verordening zijn enkele bespreekpunten over visie en vervolgstappen wel besproken maar niet vastgelegd. Daarom vinden wij het als samenwerkingsverbanden belangrijk om in deze brief te herhalen in welke context en met welke overwegingen wij gezamenlijk het thema leerlingenvervoer willen uitwerken. De uitwerking zal door uw college worden vastgelegd in beleidsregels en werkafspraken, waarbij wij zoals afgesproken in het OOGO intensief worden betrokken. Dit maakt dat wij kunnen instemmen met de verordening zoals deze voor ligt.

Context

- besluitvorming aan het eind van het proces

Leerlingenvervoer is nu voor ouders het sluitstuk van een lang en vaak moeizaam traject in de mogelijke keus voor een andere school, welke niet altijd vrijwillig is. Het gaat om het accepteren van 'anders zijn' en het vinden van een concrete plek die veilige voelt en waar je kind tot zijn of haar recht zal komen. Speciale scholen verschillen onderling in aanpak en expertise, iedere school heeft een ander toelatingsbeleid. Vanuit het onderwijs doorlopen we een formeel traject om tot een meest passende school te komen en een zogeheten toelaatbaarheidsverklaring (hierna: TLV) af te geven voor speciaal onderwijs. De verschillende professionals van het samenwerkingsverband en rondom de school adviseren ouders hierbij vanuit hun betreffende expertises, waarbij het samenwerkingsverband de TLV afgeeft en de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het verzorgen van een onderwijsplek.

De verordening die voorligt vraagt nadere uitwerking, onder andere rondom het begrip 'dichtsbijzinde toegankelijke school'. Belangrijk is hierbij dat de nadere uitwerking in beleidsregels en werkafspraken faciliteert dat we eerder samen kunnen optrekken in de verkenning van en keus voor een school. Bij de eerste verkenning kan vervolgens worden meegewogen of de leerling de school kan bezoeken met of zonder leerlingenvervoer. Dit voorkomt waar mogelijk de situatie dat enkel ten behoeve van leerlingenvervoer de verkenning opnieuw moet starten of na 1 of 2 schooljaren alsnog van school gewisseld moet worden. Hierbij is het van belang dat ouders vrijheid van schoolkeuze hebben.

- Aanbod

De meest belangrijke aandachtspunten die we mee willen geven, zijn de personeelstekorten en wachtlijsten in het onderwijs. Speciale scholen hebben in vele gevallen nòg meer moeite om vacatures te vullen dan reguliere scholen. Onze leerlingen gaan voor speciaal onderwijs zowel binnen het BAR gebied naar school als naar onder andere Rotterdam, Dordrecht, Hoeksche Waard en Spijkenisse. Buiten het BAR gebied is een wachtlijst van een geheel schooljaar al niet meer ongewoon. Hoewel er zeker kansen liggen om aan te sluiten bij gesprekken die hier in andere regio's over gevoerd worden en we zeker kijken naar mogelijkheden in de BAR regio, achten wij het in de huidige omstandigheden een lastig op te lossen knelpunt. De op dit moment **beschikbare** best passende school kan in termen van leerlingenvervoer relatief ver weg liggen en deze kans is aanzienlijk. De gevolgen hiervan kunnen niet eenzijdig bij ouders worden belegd als resultaat van hun 'keus'.

Daarom is het belangrijk dat de praktische uitvoering van de termen 'dichtsbijzind toegankelijk' en 'best passend' ook de dagelijkse realiteit faciliteren. Hieronder zullen we daar nader op in gaan.

Belangrijke overwegingen

- Concretiseren artikel 5, lid 2 onder c

Zoals hierboven aangegeven missen we nu nog kaders over wanneer wij met elkaar vinden dat een school passend is voor een leerling. Dus hoe bepalen we:

1. Welke scholen zijn passend qua aanbod voor dit kind
2. Welke school/scholen zijn qua afstand voldoende dichtbij?
3. Waar is plek voor dit kind?
4. Hoe kunnen we duurzame onderwijsdeelname mogelijk maken, inclusief vervoer?

En als we geen eenduidig besluit kunnen nemen, hoe gaan we om met het verschil tussen de best passende school en de feitelijk dichtsbijzind toegankelijke school? Aansluitend op artikel 15 over stages, wat doe je als stageplaatsen moeilijk te verkrijgen zijn? En hoe gaan we om met combinaties van onderwijs en zorg? Hier kunnen wij als samenwerkingsverbanden voor een belangrijk deel over meedenken. Dit wordt ook gefaciliteerd vanuit artikel 5. Maar er liggen ook keuzes voor die de gemeentes uiteindelijk moeten maken. Wij zien dat het veel onrust geeft bij ouders als onduidelijk is in hoeverre er maatwerk geboden kan worden of niet.

Bij het uitwerken van de onderzoekskaders zoals gesteld in de verordening vragen we nadrukkelijk om een integrale aanpak. Doel van onderzoek zou wat ons betreft moeten zijn hoe we gezamenlijk kunnen zorgen dat ieder kind een succesvolle onderwijsloopbaan doorloopt, zonder dat ze het halve land hoeven rondreizen maar wel een passend aanbod krijgen. Een integrale afweging, in tegenstelling tot een harde beoordeling van enkel kilometers en euro's, met inhoudelijke aandacht voor de onderwijsbehoefte en continuïteit van een passend aanbod.

Zoals gezegd, samenwerking is wat ons betreft vanzelfsprekend en houdt niet op na een OOGO. Juist in de uitvoering heeft deze samenwerking de meeste meerwaarde.

- Ondersteuning voor ouders

Ouders hebben vaak al veel meegemaakt wanneer zij zover zijn om een aanvraag leerlingenvervoer in te dienen. Het is belangrijk dat voor ouders duidelijk is op welke plaats zij ondersteuning kunnen krijgen voor het doen van deze aanvraag. Dit is niet de taak van een samenwerkingsverband of de school, wel zien wij dat meerdere ouders om verschillende redenen (extra) ondersteuning nodig hebben bij onder andere de aanvraag leerlingenvervoer.

Meer algemeen vragen we daarom aandacht voor overzicht in hoe ouders bijgestaan kunnen worden door welzijnspartijen, onafhankelijke cliëntondersteuning, een onderwijsconsulent of andere partijen. Dit mag ons inziens veel duidelijker worden aan de voorkant, zowel voor ouders als doorverwijzers.

Bovendien vragen we aandacht voor ouders die geen gebruik maken van de voorziening leerlingenvervoer, maar waar tussentijds wijzigingen in de situatie of (tijdelijke) overbelasting of crisis ontstaat. Hoe zorgen we dat zij ook tijdig worden geleid naar ondersteuning, een aanvraag en voorziening? Hun kinderen gaan regelmatig naar scholen buiten de eigen gemeente, dus hoe gaat de gemeente dit signaleren?

Hierbij vragen we ook aandacht voor financiële signalering en ondersteuning. We zien als samenwerkingsverbanden met enige regelmaat dat ouders ontslag (moeten) nemen of minder gaan werken om zelf een oplossing te bieden naar aanleiding van een afwijzing of beperkte toekenning van leerlingenvervoer. Dit maakt gezinnen enorm kwetsbaar, met name in de huidige tijd.

Wij adviseren om bewijslast niet expliciet bij ouders neer te leggen. Zoals eerder aangegeven is het traject naar speciaal onderwijs al een zwaar traject en hebben ouders regelmatig extra ondersteuning nodig. In ieder geval is het belangrijk dat ouders er actief op gewezen worden dat de school en/of het samenwerkingsverband de informatie kunnen leveren zoals gevraagd in artikel 8, lid 4 onder a en b. Het gevraagde bewijs wordt dan via de ouders geleverd door een professional. Het samenwerkingsverband zou aanvullend een (bindend) advies kunnen geven over de noodzakelijkheid om in een casus af te wijken van de regels.

Feit is dat het samenwerkingsverband meer overzicht heeft over welke scholen al dan niet een optie zijn voor een leerling, dan de ouder. Het zou een hoop bureaucratie en extra inzet van ouders schelen als we hier niet per casus maar meer algemeen over blijven afstemmen.

Tot slot

Wij hebben als samenwerkingsverbanden geleerd dat het belangrijk is niet alleen in te zetten op afstemming binnen Op Overeenstemming Gericht Overleg (artikel 5). In de voorbereiding van beleid zijn wij graag actief betrokken. We zien ook graag een concrete weergave van onze betrokkenheid in het eindresultaat. We hopen dit middels deze brief te hebben gedaan. We voelen ons mede verantwoordelijk voor de kostenbeheersing van overheidsgeld.

Zoals afgesproken in het OOGO zullen wij, in navolging van de nieuwe verordening bijdragen aan heldere, integrale beleidsregels, zodat betrokkenen in de uitvoering precies weten wat de bedoeling is en welke acties van hen worden verwacht. Ook zullen wij aanvullend bijdragen aan de implementatie van het beleid wanneer dit is vastgesteld door uw college.

Voor u als raad is het belangrijk te weten op welke domeinen passend onderwijs van invloed is. Leerlingenvervoer is zeker niet het enige thema waarover wij met uw bestuurders afstemmen en samenwerken. Daarom sluiten wij graag op termijn aan bij een relevante commissie om een en ander toe te lichten over het gehele thema passend onderwijs, samen met de betrokken wethouders en ambtelijke vertegenwoordiging. U zal hier nader over worden geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

J. de Waard

Berséba

M. De Sterke

RiBA

M. Dekkers

Koers VO